

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор Слобожанського ліцею
Слобожанської селищної ради
_____Лариса НЕВЕСЕЛА

ПОЛОЖЕННЯ
про позашкільний підрозділ
Слобожанського ліцею Слобожанської селищної ради
Дніпровського району Дніпропетровської області

I. Загальні положення

- 1.1. З метою широкого залучення учнів до активного позашкільного життя, розширення їх світогляду, формування інтересу до отримання додаткових знань, формування у них навичок здорового способу життя, активної життєвої позиції у Слобожанському ліцеї Слобожанської селищної ради створено позашкільний підрозділ, який формує цілісний освітній простір і є невід'ємною складовою системи освіти ліцею.
- 1.2. Позашкільний підрозділ – це внутрішній структурний підрозділ закладу, не має статусу юридичної особи, не є відокремленим і діє на підставі законодавства України та Статуту Слобожанського ліцею Слобожанської селищної ради.
- 1.3. Позашкільна освіта є складовою системи безперервної освіти, визначеної Конституцією України, Законом України «Про освіту» і спрямована на розвиток здібностей та обдарувань здобувачів освіти задоволення їх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.
- 1.4. Позашкільний підрозділ в ліцеї здійснює навчання і виховання учнів у позаурочний час та функціонує відповідно до п.5 Закону України «Про позашкільну освіту», п.4, ст.31 Закону України «Про повну загальну середню освіту», п.6 Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001р. № 433, п.18 Положення про ліцей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 р. № 1062, Статуту Слобожанського ліцею Слобожанської селищної ради.
- 1.5. Мова навчання і виховання у позашкільному підрозділі українська, визначається Конституцією України й відповідними законами України.
- 1.6. Головними завданнями позашкільного підрозділу є:
 - забезпечення прав громадян на здобуття позашкільної освіти;
 - виховання громадянина України;

- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання у дітей поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості вихованців, учнів і слухачів, їх здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права вихованців, учнів і слухачів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного і психічного здоров'я вихованців, учнів і слухачів;
- створення умов для гармонійного розвитку особистості, задоволення потреб дітей та підлітків у позашкільній освіті, організації їх оздоровлення, дозвілля та відпочинку;
- виявлення, розвиток та підтримка юних талантів і обдарувань, стимулювання творчого самовдосконалення дітей та юнацтва, розвиток дослідницької діяльності учнів у різних сферах науки та мистецтва;
- формування у дітей та юнацтва національної самосвідомості, активної громадянської позиції, прагнення до здорового способу життя;
- задоволення потреб учнівської молоді у професійному самовизначенні відповідно до особистих інтересів та здібностей;
- просвітницька діяльність.

II. Організаційно-правові засади роботи позашкільного підрозділу

2.1. Позашкільний підрозділ Слобожанського ліцею Слобожанської селищної ради здійснює діяльність за такими напрямками позашкільної освіти:

- *військово-патріотичний*, який забезпечує належний рівень підготовки вихованців, учнів і слухачів до військової служби, виховання патріотичних почуттів та громадянської відповідальності;
- *літературно - мистецький*, який забезпечує набуття здобувачами освіти спеціальних мистецьких виконавських компетентностей у процесі активної мистецької діяльності;
- *туристсько-краєзнавчий*, який спрямовується на залучення вихованців,

учнів і слухачів до активної діяльності з вивчення історії рідного краю та довкілля, світової цивілізації, географічних, етнографічних, історичних об'єктів і явищ соціального життя, оволодіння практичними вміннями та навичками з туризму та краєзнавства;

- *еколого-натуралістичний*, який передбачає оволодіння вихованцями, учнями і слухачами знаннями про навколишнє середовище, формування екологічної культури особистості, набуття знань і досвіду розв'язання екологічних проблем, залучення до практичної природоохоронної роботи та інших біологічних напрямів, формування знань, навичок в галузях сільського господарства, квітникарства, лісництва, садівництва, ландшафтного дизайну;
- *науково-технічний*, який забезпечує набуття вихованцями, учнями і слухачами техніко-технологічних умінь та навичок, розширення наукового світогляду, підготовку до активної науково-дослідної роботи, оволодіння сучасною технікою та технологіями;
- *дослідницько-експериментальний*, який сприяє залученню вихованців, учнів і слухачів до науково-дослідницької, експериментальної, конструкторської та винахідницької роботи в різних галузях науки, техніки, культури і мистецтва, а також створенню умов для творчого самовдосконалення та виявлення, розвитку і підтримки юних талантів та обдарувань;
- *гуманітарний*, який забезпечує розвиток здібностей, обдарувань, практичних навичок вихованців, учнів і слухачів, оволодіння знаннями з основ наук соціально-гуманітарного циклу;
- *декоративно-вжитковий*, який забезпечує вагомий освітньо-виховний потенціал, який, з одного боку, спирається на духовно-матеріальну культурну спадщину українського народу, глибоко національну за суттю, змістом і характером, а з іншого – спрямований на забезпечення гармонійного формування особистості на основі індивідуального підходу до розвитку її естетичної культури та творчих здібностей, забезпечує набуття вихованцями, учнями і слухачами практичних навичок у процесі виготовлення виробів декоративно-вжиткового мистецтва, спонукає до творчості, розвиває їхні інтереси та творчі здібності.

2.2. Права та обов'язки учасників освітнього процесу позашкільного підрозділу визначаються Конституцією України, Законами України «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту» та Положенням про позашкільний навчальний заклад, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 року № 433.

2.3. Позашкільний підрозділ має право:

- визначати форми, методи і засоби організації освітнього процесу за погодженням гуманітарного відділу Слобожанської селищної ради;
- в установленому порядку розробляти і впроваджувати експериментальні та індивідуальні авторські програми;
- спільно із закладами вищої освіти, науково-дослідними інститутами та центрами проводити науково-дослідну, експериментальну, пошукову роботу, що не суперечить законодавству України;
- використовувати різні форми морального і матеріального заохочення до учасників освітнього процесу;
- отримувати кошти і матеріальні цінності від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб та з інших джерел, не заборонених чинним законодавством;

2.4. У позашкільному підрозділі можуть створюватись та функціонувати:

- загін «Сокіл» («Джура»), загін «Юні Скаути»;
- фото-, відео-, теле-, радіо- студії;
- пошукові групи;
- експедиційні загони;
- постійно діючі семінари;
- об'єднання учнівського самоврядування;
- творчі об'єднання, гуртки та групи за інтересами;
- інші гуртки, студії, групи та секції за напрямками, зазначеними у пункті 2.1. цього Положення.

III. Організація освітнього процесу

3.1. Освітній процес у позашкільному підрозділі здійснюється за типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України.

3.2. Гуртки, групи, секції, студії, інші творчі об'єднання тощо можуть функціонувати як на базі Слобожанського ліцею, так і на базі інших закладів освіти Слобожанської селищної ради.

3.3. Середня наповнюваність гуртків, груп, секцій, студій та інших творчих об'єднань у позашкільному підрозділі становить, як правило 10 – 15 осіб.

3.4. Комплектування гуртків, груп та інших творчих об'єднань здійснюється у період з 1 до 15 вересня, який вважається робочим часом керівника гуртка.

У канікулярні, вихідні та святкові дні позашкільний підрозділ працює за окремим планом, затвердженим директором ліцею, з урахуванням оптимального режиму праці та відпочинку учнів, їх вікових особливостей і встановлених санітарно-гігієнічних норм.

Прийом до гуртків здійснюється за бажанням учнів і за згодою батьків або осіб, що їх замінюють. Для зарахування учнів до технічних, туристичних, військово-патріотичних гуртків та секцій потрібна довідка медичного закладу про відсутність у них протипоказань для занять у зазначених гуртках та секціях.

3.5. Діяльність гуртків в позашкільному підрозділі здійснюється диференційовано, відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей учнів і з урахуванням їх вікових, психофізичних особливостей, стану здоров'я у різноманітних організаційних формах: заняття, гурткова робота, клубна робота, дистанційна робота, урок, лекція, індивідуальні заняття, конференція, семінар, читання, вікторина, концерт, змагання, тренування, репетиція, похід, екскурсія, експедиція, практична робота в лабораторіях, майстернях, теплицях, на науково-дослідних земельних ділянках, сільськогосподарських та промислових підприємствах, на природі та в інших формах, передбачених Статутом ліцею.

3.6. Навчальний рік в позашкільному підрозділі починається 15 вересня і закінчується 31 травня наступного року та поділяється на семестри: перший з 15 вересня до 31 грудня, другий з 1 січня до 31 травня.

У канікулярні, вихідні та святкові дні гуртки та секції можуть працювати за окремим планом.

3.7. У гуртках позашкільного підрозділу, який діє на базі Слобожанського ліцею створюються безпечні умови для здійснення освітньо-виховного процесу.

За потреби в позашкільному підрозділі можуть утворюватися інклюзивні або спеціальні групи та інші організаційні форми для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

3.8. Тривалість одного заняття в гуртках позашкільного підрозділу визначається навчальними планами і програмами з урахуванням психофізичного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових груп і становить для учнів:

- віком від 5 до 6 років – 30 хвилин;
- віком від 6 до 7 років – 35 хвилин;
- старші 7 років – 45 хвилин.

Короткі перерви між заняттями є робочим часом керівників гуртків.

3.9. Керівники гуртків вживають заходів щодо залучення до занять учнів, які потребують соціальної підтримки та соціальної реабілітації.

3.10. Керівники та вихованці позашкільного підрозділу можуть надавати організаційно-методичну допомогу педагогічним працівникам ліцею.

3.11. Позашкільний підрозділ планує свою роботу самостійно відповідно до річного плану роботи ліцею – закладу освіти, до підпорядкування якого він відноситься, та на основі освітньої програми. У плані роботи позашкільного підрозділу відображаються основні питання роботи, визначаються перспективи його розвитку.

3.12. Позашкільний підрозділ розробляє освітню програму, яка схвалюється педагогічною радою ліцею та затверджується його керівником.

3.13. Освітня програма розробляється з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку регіону, інтересів вихованців, учнів, слухачів, запитів інших закладів освіти, молодіжних і дитячих громадських об'єднань, має передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

3.14. Педагогічні працівники позашкільного підрозділу можуть планувати роботу гуртків, навчальних груп та секцій за освітніми програмами гуртків з позашкільної освіти, затвердженими у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки, а саме: за програмами, що мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також авторськими програмами, які затверджуються відповідними органами управління освітою. Педагогічні працівники можуть використовувати посібники, методичну літературу, дидактичні матеріали, форми і методи, засоби освітньої роботи, що мають забезпечувати виконання завдань цього Положення.

3.15. Структура навчальною року, тривалість навчального тижня, щоденна кількість і послідовність навчальних занять, відпочинку між ними, інші форми організації освітнього процесу встановлюються у межах часу, передбаченого освітньою програмою відповідно до санітарно-гігієнічних та педагогічних вимог, погоджується педагогічною радою ліцею і затверджується його керівником.

3.16. Зарахування вихованців, учнів та слухачів до гуртків, навчальних груп та секцій позашкільного підрозділу може здійснюватись протягом навчального року на підставі заяви одного з батьків або осіб, які їх замінюють, або заяви дитини, яка досягла 16-річного віку. За бажанням вихованця, учня чи слухача протягом року він може перейти з одного гуртка в інший (при умові наявності вільних місць в гуртках, навчальних групах та секціях) або припинити відвідування занять в позашкільному підрозділі. Підставою для вибуття є заява одного з батьків або осіб, які їх замінюють, або заяви дитини, яка досягла 16-річного віку.

3.17. Освітній процес здійснюється диференційовано із врахуванням індивідуальних можливостей дітей та їх вікових особливостей.

IV. Учасники освітнього процесу

4.1. Учасниками освітнього процесу позашкільного підрозділу є:

- учні, вихованці, слухачі;
- педагогічні працівники, психологи, соціальні педагоги, інші спеціалісти, залучені до освітнього процесу;
- батьки або особи, які їх замінюють;

- представники підприємств, установ, організацій, які беруть участь у здійсненні освітнього процесу.

4.2. Права, обов'язки та соціальний захист вихованців, учнів і слухачів, педагогічних та інших працівників, визначаються чинним законодавством, цим Положенням та Статутом ліцею.

4.3. Вихованці, учні і слухачі мають право на:

- вибір форми навчання, гуртків, секцій, груп тощо;
- користування навчально-виробничою, науковою, матеріально-технічною, культурно-спортивною базою позашкільного підрозділу та ліцею;
- доступ до інформації з усіх галузей знань;
- участь у роботі органів громадського самоврядування позашкільного підрозділу;
- участь у різноманітних видах науково-практичної діяльності, конференціях, туристських експедиціях, виставках, конкурсах, подорожах, екскурсіях тощо;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- участь в обговоренні та внесення власних пропозицій щодо організації освітнього процесу та дозвілля;
- участь у добровільних самодіяльних об'єднаннях, творчих студіях, клубах, гуртках, групах за інтересами тощо;
- захист від будь-яких форм експлуатації, психічного і фізичного насилля, що порушують їх права або принижують їх честь та гідність;
- безпечні та нешкідливі умови освітнього процесу.

4.4. Вихованці, учні і слухачі зобов'язані:

- поєднувати заняття у позашкільному підрозділі зі здобуттям освіти у закладах загальної середньої освіти;
- оволодівати знаннями, вміннями, навичками, підвищувати свій загальнокультурний рівень, творчу майстерність;
- дотримуватися вимог Статуту, правил внутрішнього розпорядку ліцею;
- бережливо ставитись до державного, громадського й особистого майна;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси усіх учасників освітнього процесу, дотримуватись моральних та етичних норм;
- брати участь у конкурсах, змаганнях та навчально-тренувальних зборах, передбачених планом роботи позашкільного підрозділу;
- брати посильну участь у різних видах трудової діяльності, що не заборонені чинним законодавством;
- дотримуватись правил особистої гігієни, здорового способу життя та встановленого режиму.

4.5. Педагогічними працівниками позашкільного підрозділу можуть бути особи з високими моральними якостями, які мають відповідну педагогічну освіту,

належний рівень професійної підготовки, здійснюють педагогічну діяльність, забезпечують результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я яких дозволяє виконувати професійні обов'язки.

4.6. Призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних та інших працівників й інші трудові відносини регулюються законодавством України про працю, законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», іншими законодавчими актами, цим Положенням та Статутом ліцею.

4.7. Педагогічні працівники мають право на:

- захист професійної честі, гідності;
- самостійний вибір форм, методів, засобів організації освітнього процесу, що відповідають освітній програмі та не є шкідливими для здоров'я вихованців, учнів і слухачів;
- участь в обговоренні та вирішенні питань організації освітнього процесу;
- проведення в установленому порядку науково-дослідницької, експериментальної, пошукової роботи;
- виявлення педагогічної ініціативи;
- підвищення кваліфікації, курсову перепідготовку;
- позачергову атестацію з метою отримання відповідної категорії, педагогічного звання;
- участь у роботі органів громадського самоврядування позашкільного підрозділу та ліцею;
- моральне та матеріальне заохочення за досягнення значних результатів у виконанні професійних обов'язків;
- забезпечення в установленому порядку необхідним інвентарем для проведення навчально-тренувальної, туристсько-краєзнавчої та інших видів роботи;
- безпечні та нешкідливі умови праці.

Відволікання педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків не допускається, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

4.8. Педагогічні працівники зобов'язані:

- забезпечувати належний рівень освітнього процесу відповідно до освітніх програм на рівні обов'язкових державних вимог;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну і політичну культуру;
- сприяти розвитку інтересів, нахилів та творчих здібностей вихованців, учнів і слухачів, розвитку їхніх фізичних якостей, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне та психічне здоров'я;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до державної символіки, народних традицій та звичаїв, духовних та культурних надбань народу України, принципів загальнолюдської моралі;

- виховувати повагу до батьків, жінок, людей, старших за віком;

- готувати вихованців, учнів і слухачів до самостійного життя у дусі взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- дотримуватись педагогічної етики, моралі, поважати гідність, права, свободи і законні інтереси усіх учасників освітнього процесу;

- захищати вихованців, учнів і слухачів від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, запобігати вживанню ними алкоголю, наркотиків, тютюну, іншим шкідливим звичкам;

- дотримуватись вимог цього Положення, Статуту ліцею, правил внутрішнього розпорядку, умов трудового договору, виконувати власні посадові обов'язки;

- виконувати накази і розпорядження директора ліцею;

- брати участь у роботі педагогічної ради.

4.9. Атестація педагогічних працівників здійснюється, як правило, один раз на п'ять років у порядку, визначеному законодавством.

4.10. Педагогічні працівники, які систематично порушують Статут ліцею, правила внутрішнього розпорядку, не виконують посадових обов'язків, умов колективного договору або за результатами атестації не відповідають займаній посаді, звільняються з роботи відповідно до чинного законодавства.

4.11. Обсяг навантаження педагогічних працівників визначається на підставі законодавства директором ліцею.

Перерозподіл педагогічного навантаження протягом навчального року можливий у разі зміни кількості годин за окремими навчальними програмами, що передбачається навчальним планом, у разі вибуття або зарахування вихованців, учнів і слухачів протягом навчального року або за письмовою згодою педагогічного працівника з додержанням законодавства України про працю.

4.12. Батьки та особи, які їх замінюють, мають право:

- обирати і бути обраним до батьківських комітетів та органів громадського самоврядування;

- звертатись до органу управління, адміністрації ліцею і органів громадського самоврядування з питань навчання та виховання дітей;

- брати участь у заходах, спрямованих на поліпшення організації освітнього процесу та зміцнення матеріально-технічної бази позашкільного підрозділу;

- на захист законних прав та інтересів своїх дітей в органах громадського самоврядування ліцею та у відповідних державних, судових органах.

4.13. Батьки та особи, які їх замінюють, зобов'язані:

- забезпечувати умови для здобуття дитиною позашкільної освіти;
- постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей;
- виховувати у дітей повагу до законів, прав, основних свобод усіх учасників освітнього процесу;
- поважати гідність дитини, виховувати працелюбність, почуття доброти, милосердя, шанобливе ставлення до Батьківщини, сім'ї, державної та рідної мови, поваги до національної історії, культури, цінностей інших народів.

4.14. Представники громадськості мають право:

- обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування ліцею;
- керувати учнівськими об'єднаннями за інтересами, гуртками і секціями;
- сприяти покращенню матеріально-технічної бази, фінансовому забезпеченню позашкільного підрозділу;

4.15. Представники громадськості зобов'язані:

- дотримуватись цього Положення та Статуту ліцею;
- виконувати накази та розпорядження директора ліцею, рішення органів громадського самоврядування, які стосуються організації освітнього процесу;
- захищати вихованців, учнів і слухачів від усіляких форм фізичного та психічного насильства;
- пропагувати здоровий спосіб життя.

V. Управління позашкільним підрозділом

5.1. Безпосереднє управління позашкільним підрозділом здійснюється директором ліцею, а виконавча та контролююча функція покладається на заступника директора з навчально-виховної роботи.

5.2. Заступник директора з навчально-виховної роботи є представником позашкільного підрозділу у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами і діє без довіреності у межах повноважень, передбачених законодавством та установчими документами закладу освіти.

5.3. Заступник директора з навчально-виховної роботи:

- забезпечує організацію діяльності позашкільного підрозділу;
- здійснює керівництво колективом, забезпечує раціональний добір і розстановку кадрів, створює належні умови для підвищення фахового рівня працівників;
- забезпечує організацію освітнього процесу та здійснення контролю за виконанням освітніх програм, несе відповідальність перед директором ліцею за результати роботи позашкільного підрозділу;

- забезпечує контроль за виконанням навчальних планів і програм, за якістю знань, умінь та навичок вихованців, учнів і слухачів;
- створює належні умови для здобуття вихованцями, учнями і слухачами позашкільної освіти;
- забезпечує дотримання вимог щодо: охорони дитинства, охорони здоров'я, праці, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, і норм техніки безпеки та несе за це відповідальність;
- забезпечує функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- забезпечує умови для здійснення дієвого та відкритого громадського контролю за діяльністю позашкільного підрозділу;
- забезпечує створення у позашкільному підрозділі безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу;
- видає у межах компетенції накази та контролює їх виконання;
- представляє позашкільний підрозділ в усіх підприємствах, установах та організаціях незалежно від форм власності, у відносинах з громадянами та фізичними особами - підприємцями, відповідає перед директором ліцею за результати діяльності позашкільного підрозділу;
- контролює додержання виконавської дисципліни, несе відповідальність за результати діяльності позашкільного підрозділу;
- надає пропозиції щодо участі діячів науки, культури, членів творчих спілок, працівників культурно-освітніх закладів, підприємств, установ та організацій, інших юридичних або фізичних осіб у навчально-виховному процесі;
- здійснює інші повноваження, передбачені законом та установчими документами ліцею.

5.4. Педагогічні працівники позашкільного підрозділу є членами педагогічної ради ліцею та беруть участь у її засіданнях.

5.5. У позашкільному підрозділі можуть створюватись дитячі та педагогічні громадські організації, органи самоврядування, що діють відповідно до чинного законодавства України.

5.6. Рішення вищого колегіального органу громадського самоврядування (загальні збори трудового колективу) ліцею є обов'язковими до виконання працівниками позашкільного підрозділу.

VI. Матеріально-технічне забезпечення

6.1. Учасники освітнього процесу позашкільного підрозділу мають право використовувати матеріально-технічне забезпечення ліцею.

6.2. Кожен працівник позашкільного підрозділу має право користуватися майном ліцею в навчальних цілях і несе за нього матеріальну відповідальність.